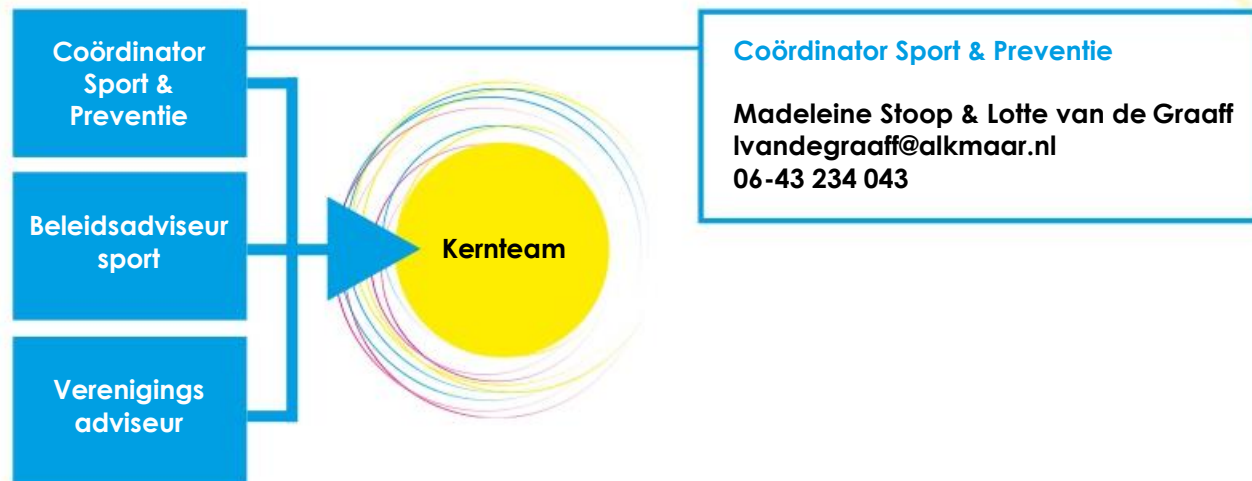

Sport- en beweegakkoord

2023 - 2026

**Sport
verenigt
Alkmaar**

Sport- en bewegakkoord 2023 - 2026

Het verstevigen van het fundament

- Faciliteiten die aansluiten op de sport- en beweegbehoefte
- Faciliteren en bestendigen van toekomstbestendige sportclubs
- Plan van aanpak sociale veiligheid en integriteit
- Uitbreiden en versterken van kennis en kunde (sportloket)
- Een duurzame en gezonde (financiële) verhouding met samenwerkende partijen

Een groter bereik van sport & bewegen

- Uitbreiden van het sport- en beweegnetwerk
- Vergroten van de zichtbaarheid van (top)sport
- Meer inwoners voldoen aan de landelijke bewegnorm

Meer (zichtbare) betekenis van sport & bewegen

- Een meer zichtbare (maatschappelijke) rol van sport
- Zichtbaar maken van het effect van sport- en bewegen
- Sport inzetten als middel voor versterking van de sociale basis en de (preventieve) gezondheidszorg (GALA)

Inhoud

Inleiding:	04
Terugblik maatschappelijk sportakkoord Alkmaar	4
Vooruitblik: Sport- en beweegakkoord 2023 – 2026	6
Hoofdlijnen sportakkoord II – sport versterkt	7
Kernteam sport- en beweegakkoord Alkmaar	8
Het benutten van het landelijk beschikbare budget – sportakkoord II	9
1. Het verstevigen van het fundament	10
1.1 Sport- en beweegfaciliteiten die goed aansluiten op de behoefte	11
1.2 het faciliteren en bestendigen van toekomstbestendige, vitale sportclubs	12
1.3 Een uitvoerbaar plan van aanpak sociale veiligheid en integriteit	14
1.4 Het actief uitbreiden en verbeteren van de kennis en kunde van sport- en beweegprofessionals (Sportloket)	15
1.5 Het hebben van een duurzame en gezonde (financiële) verhouding met samenwerkende partijen	16
2. Een groter bereik van sport- en bewegen	17
2.1 Meer inwoners voldoen aan de landelijke beweegnorm	18
2.2 Het uitbreiden van het sport- en beweegnetwerk	19
2.3 Het vergroten van de zichtbaarheid van (top)sport	20
3. Meer (zichtbare) betekenis van sport- en bewegen	21
3.1 Een meer zichtbare (maatschappelijke) rol van (top)sport	22
3.2 Het zichtbaar maken van het effect van sport- en bewegen	23
3.3 Sport inzetten als middel voor versterking van de sociale basis en de (preventieve) gezondheidszorg (GALA)	24
Grove planning en actielijst	25

Inleiding:

Terugblik maatschappelijk sportakkoord Alkmaar

In maart 2020 werd het Maatschappelijk Sportakkoord Alkmaar vastgesteld. In dit document werden de 6 thema's uit het landelijk sportakkoord I omgevormd tot 6 lokale ambities. In de periode 2020 – 2022 werd uitvoering gegeven aan dit akkoord.

De 6 lokale ambities:

1. Iedereen doet mee:

Iedereen kan een leven lang plezier in sporten en bewegen hebben. Geloof, leeftijd, een beperking, seksuele geaardheid, etnische achtergrond, man/vrouw, sociale positie of wat dan ook, mag geen belemmering bij sportbeoefening zijn;

2. Ruimte voor sport en bewegen:

Sportaccommodaties zijn functioneel, duurzaam en goed verzorgd;

3. Vitale sportaanbieders:

Aanbieders van sport en bewegen blijven of worden vitaal. Hierdoor maken we passende sportbeoefening mogelijk;

4. Sociaal veilige sport:

Er heerst een positieve sportcultuur. Sporten moet leuk, veilig, eerlijk en zorgeloos zijn;

5. Vaardig in bewegen:

Meer kinderen voldoen aan de beweegnorm waardoor de beweegvaardigheden toenemen. Kortom: We streven ernaar dat de jeugd van jongs af aan vaardig in bewegen is;

6. Maatschappelijke waarde van topsport:

Topsport inspireert

In de periode 2020 – 2022 zijn zo'n 40 projecten succesvol gerealiseerd. Deze projecten droegen allen bij aan zeker één van de lokale ambities. Een voorbeeld van deze projecten is het digitale platform www.alkmaaractief.nl. Op deze website kunnen alle Alkmaarse sportaanbieders hun kennismakingsaanbod plaatsen. De website is momenteel vooral gericht op basisschooljeugd en senioren (50+).

Het maatschappelijk sportakkoord vormt het startpunt voor een verbreding en verdieping van de samenwerking in de sport. De basis is gelegd. Samen met de partners uit de sport, zorg, het brede sociale domein en de (lokale) overheid, bouwen we hierop verder.

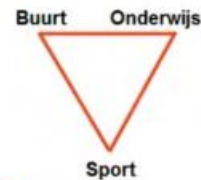
Vind een sportactiviteit die bij jou past!

Vooruitblik: Sport- en beweegakkoord 2023 – 2026

De wereld van sport- en bewegen verandert. Landelijk en lokaal vinden grote ruimtelijke ontwikkelingen plaats, de preventieve kant van de gezondheidszorg is steeds belangrijker en ook de sport- en beweegbehoefte past zich voortdurend aan. Al deze veranderingen brengen nieuwe vraagstukken met zich mee. Als sport- en beweegsector geven we daarop graag goed onderbouwd en in samenspraak antwoord. Een herijking van het bestaande maatschappelijk sportakkoord is dan ook noodzakelijk. De 'herijking' zelf is een voortdurend proces dat blijvend aandacht vereist en verdient. In eerste instantie over de periode 2023 – 2026.

In dit document -Het sport- en beweegakkoord Alkmaar- blikken we vooruit op deze periode. We formuleren (deels) nieuwe ambities en doelstellingen. We bestendigen programma's die eerder leiden tot succesvolle resultaten

en betrekken regelmatig de belangrijke stakeholders. Deze stakeholders bestaan in ieder geval uit de gemeente, sportbonden, brancheorganisaties, sportclubs, verenigingen, ondernemers in de sport, sportbedrijven, diverse maatschappelijke partners (onderwijs, eerstelijnszorg en welzijnspartners) en natuurlijk de inwoners en sporters uit onze gemeente zelf. Samen stellen we concrete actieplannen op waarmee we de gestelde doelstellingen en ambities behalen. Met alle partners brengen we deze actieplannen gezamenlijk tot uitvoering. In 2023 doen we bijvoorbeeld onderzoek naar de sport- en beweegbehoefte van onze inwoners. Daarnaast voeren we een vitaliteitsscan uit bij de sportverenigingen. De uitkomsten van deze onderzoeken geven richting aan de vervolgstappen.

Hoofdpijnen sportakkoord II – sport versterkt

Het door het rijk opgestelde document 'hoofdpijnen sportakkoord II – sport versterkt' geeft richting aan de herijking van het maatschappelijk sportakkoord (sportakkoord I). Er staan 3 landelijke ambities beschreven. Om deze ambities waar te maken is samenwerking en meer integraal werken vereist. In de herijking van het maatschappelijk sportakkoord verdient dit dan ook veel aandacht.

- 1. We werken aan een stevig fundament.** Dat betreft het versterken en verbeteren van de mensen (professionals, kennis en kunde), organisaties, cultuur en de materiële voorzieningen in de sport. Een belangrijk punt de komende jaren is het investeren in kwalitatief sterke sportaanbieders die toegankelijk en veilig voor iedereen zijn.
- 2. We werken aan een groter bereik.** Daarmee bedoelen we dat meer mensen zich aangesproken en uitgenodigd voelen te gaan sporten en sport te beleven, bijvoorbeeld door drempels te verlagen, mensen te prikkelen en meer succesverhalen te delen.
- 3. We werken aan meer (zichtbare) betekenis van sport.** Betekenis gaat over de waarde van sport voor de maatschappij: energie, plezier en zingeving in het dagelijks leven door en van de sport zelf, maar ook een bijdrage aan het tegengaan van eenzaamheid en kansongelijkheid, of juist het bevorderen van gezondheid

Kernteam sport- en beweegakkoord Alkmaar

In Alkmaar vinden we het belangrijk om niet alleen stippen op de horizon te zetten en globale ambities te formuleren. We willen komen tot breed gedragen concrete actieplannen waaraan uitvoering gegeven wordt. Actieplannen die tot resultaten leiden. Om die reden is een kernteam samengesteld dat de regie voert op de herijking én uitvoering van het maatschappelijk sportakkoord. Zij bewaken de voortgang van het gehele proces.

Samenwerking en meer integraal samenwerken is een belangrijk aandachtspunt in het nieuwe sport- en beweegakkoord. De gemeente Alkmaar heeft een coördinator sport & preventie aangesteld om voor een goede verbinding tussen sport en de (preventieve) gezondheidszorg te zorgen. Ook de samenstelling van het kernteam zorgt voor meer samenwerking en integraliteit. Het kernteam bestaat uit vertegenwoordigers van zowel de gemeente, de lokale sportsector als maatschappelijke organisaties/zorg).

In de eerste fase van de herijking stellen we een plan van aanpak op. In het plan van aanpak formuleren we doelstellingen en wat er (in ieder geval) voor nodig is om deze doelstellingen te bereiken. Het kernteam maakt daarmee een eerste opzet voor de uitvoeringsagenda. De nadruk ligt in deze fase op het beleid en nog niet op de uitvoering. Om die reden starten we met een kernteam bestaande uit 3 personen/rollen. Allen werkzaam bij een professionele organisatie.

1. **De beleidsadviseur sport** zorgt dat de doelstellingen passen binnen het bestaande beleid en scherpt deze aan.
2. **De coördinator sport & preventie** zorgt voor een verbinding en betere samenwerking tussen sport en de (preventieve) gezondheidszorg. De coördinator sport & preventie maakt dat het sportakkoord goed gepositioneerd is ten opzichte van onder andere het GALA, IZA, Preventieakkoord, de maatschappelijke diensttijd en School & Omgeving. Deze rol draagt direct bij aan de ambitie om sport meer (zichtbare) betekenis te geven.
3. **De verenigingsadviseur** vertegenwoordigt en ondersteunt de sportclubs. Vanuit deze kennis en expertise bewaakt de verenigingsadviseur de uitvoerbaarheid van de doelstellingen vanuit beleid.

In de volgende fase van de herijking geven we niet alleen invulling aan wat we willen bereiken, maar ook hoe we dat bereiken. In deze vervolgfase wordt steeds duidelijker wie we daarvoor nodig hebben. Het kernteam zal in de volgende fase dan ook verder uitgebreid worden met bijvoorbeeld het platform ondernemende sport (POS), het onderwijs en welzijnspartners.

Het benutten van het landelijk beschikbare budget – sportakkoord II

In dit document staan de verschillende lokale ambities beschreven. Hoewel er een globaal plan ligt, vragen deze ambities om een concretere uitwerking. Het lokale kernteam voert hierop de regie.

Om de doelstellingen uit het sport- en beweegakkoord te bereiken, is landelijk budget beschikbaar gesteld.

Voor specifiek de onderdelen sport, bewegen en cultuur bestaat dit budget uit:

- **De Brede Regeling Combinatiefuncties (BRC).** Vanuit dit budget financieren we (gedeeltelijk) de inzet van de combinatefunctionarissen, bestaande uit buurtsportcoaches, cultuurcoaches, combinatefunctionarissen onderwijs, clubkadercoaches, beweegcoaches en de coördinator Sport & Preventie.
- **Het Lokaal sportakkoord.** Dit budget is (nog) niet volledig bestemd. Voorwaarde is dat de besteding hiervan bijdraagt aan in ieder geval één van de ambities uit het sport- en beweegakkoord. Het lokale kernteam krijgt gezamenlijk de taak om hier verder invulling aan te geven. Dat doen zij onder andere door het opstellen van criteria waarmee we onze keuzes kunnen verantwoorden. In deze criteria kan bijvoorbeeld opgenomen worden dat besteding van het budget bijdraagt aan het integraal/ domeinoverstijgend samenwerken.

Naast de regelingen die zich specifiek richten op sport, bewegen en cultuur, is er landelijk budget beschikbaar gesteld om de (preventieve) gezondheidszorg en de sociale basis te versterken. Met behulp van dit budget is het mogelijk om sport in te zetten als middel om bijvoorbeeld de druk op de gezondheidszorg te verlagen. Door sport- en bewegen te koppelen aan de thema's beschreven in het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) vergroten we bovendien de (zichtbare) betekenis van sport- en bewegen. De coördinator sport & preventie zorgt voor deze koppeling.

1. Het verstevigen van het fundament

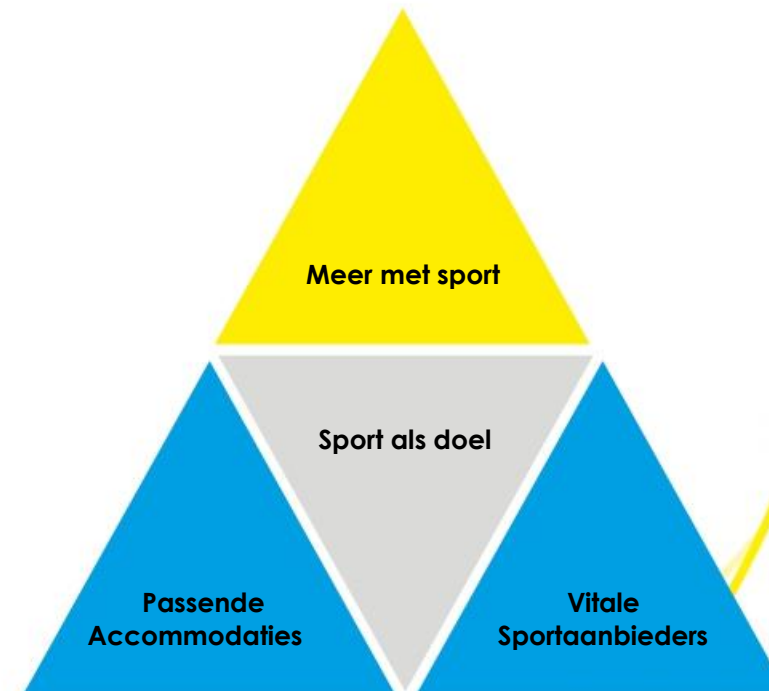
Het kunnen deelnemen en plezier beleven aan sport en bewegen, hangt af van verschillende factoren (mens, organisatie, cultuur, materiaal). Het scheppen van de juiste voorwaarden (het fundament) draagt bij aan de sport- en beweegdeelname en ervaring. Ook zijn er verschillende (maatschappelijke) ontwikkelingen die van invloed zijn op 'het fundament'. Denk aan het afnemende enthousiasme voor vrijwillige inzet bij sportclubs, de grote ruimtelijke ontwikkelopgave, de behoefte om plaats- en tijdonafhankelijk te sporten/bewegen, integriteitsissues, een krappe arbeidsmarkt en de gestegen (energie)prijzen voor sportaanbieders.

In de periode 2023 – 2026 werken we aan de realisatie van 5 ambities die het fundament verstevigen.

De gemeente Alkmaar

1. beschikt over sport- en beweegfaciliteiten die goed aansluiten op de behoefte;
2. faciliteert en bestendigt toekomstbestendige sportclubs;

3. stelt een plan van aanpak op voor de sociale veiligheid en integriteit binnen het sport- en beweegdomein;
4. werkt actief aan het uitbreiden en verbeteren van de kennis en kunde van sport- en beweegprofessionals;
5. heeft een gezonde, duurzame financiële verhouding met samenwerkende partners.

1.1 Sport- en beweegfaciliteiten die goed aansluiten op de behoefte

De grote ontwikkelopgave in de gemeente Alkmaar zorgt voor nieuwe vraagstukken in de sport- en beweegsector. De verwachting is dat er zo'n 15.000 woningen bijkomen en daarmee groeit ook het aantal inwoners enorm. Ook de Brede Specifieke Uitkering (SPUK) en de wens om meer integraal te werken roepen nieuwe vragen op. Denk aan: Hoeveel ruimte krijgt het sport- en beweegaanbod binnen (nieuwe) ruimtelijke ontwikkelingen? Hoe verhoudt dit zich tot andere domeinen? Hoe richten we ruimtes met een sportbestemming in? Aan welke faciliteiten is nu echt behoefte? Denk daarbij aan accommodaties, voorzieningen in zowel de binnen- als buitenruimte, het sport- en beweegaanbod en de abonnementsvormen. Welke omgeving stimuleert onze inwoners om gezond en actief te leven?

Om antwoord te geven op de vraagstukken die op ons afkomen, is onderzoek naar de sport- en beweegbehoefte noodzakelijk. (Het bestuur van) de gemeente Alkmaar investeert in 2024, 2025 en 2026 in de faciliteiten van de openbare ruimte. De uitkomsten van dit onderzoek geven hier richting aan.

1.2 het faciliteren en bestendigen van toekomstbestendige, vitale sportclubs

Om een toekomstbestendige, vitale sportclub te zijn en te blijven, is het belangrijk mee te bewegen met en in te spelen op veranderingen in de maatschappij. De wens om iedereen mee te laten doen met sport- en bewegen, de groeiende behoefte aan het plaats- en tijdonafhankelijk deelnemen aan sport- en beweegactiviteiten, de afnemende interesse in vrijwillige inzet bij sportclubs, de wens om meer integraal samen te werken binnen het gehele sociale domein en de grote verduurzamingsopgave, zijn voorbeelden van deze veranderingen.

Een toekomstbestendige sportclub;

- Is toegankelijk voor iedereen;
- Is financieel gezond;
- Kan meebewegen met nieuwe ontwikkelingen en trends;
- Is professioneel en breed georganiseerd;
- Behoudt haar leden en trekt nieuwe leden/sporters aan;
- Werkt samen met organisaties in de buurt. Denk aan fysiotherapeuten, scholen en lokale ondernemers.

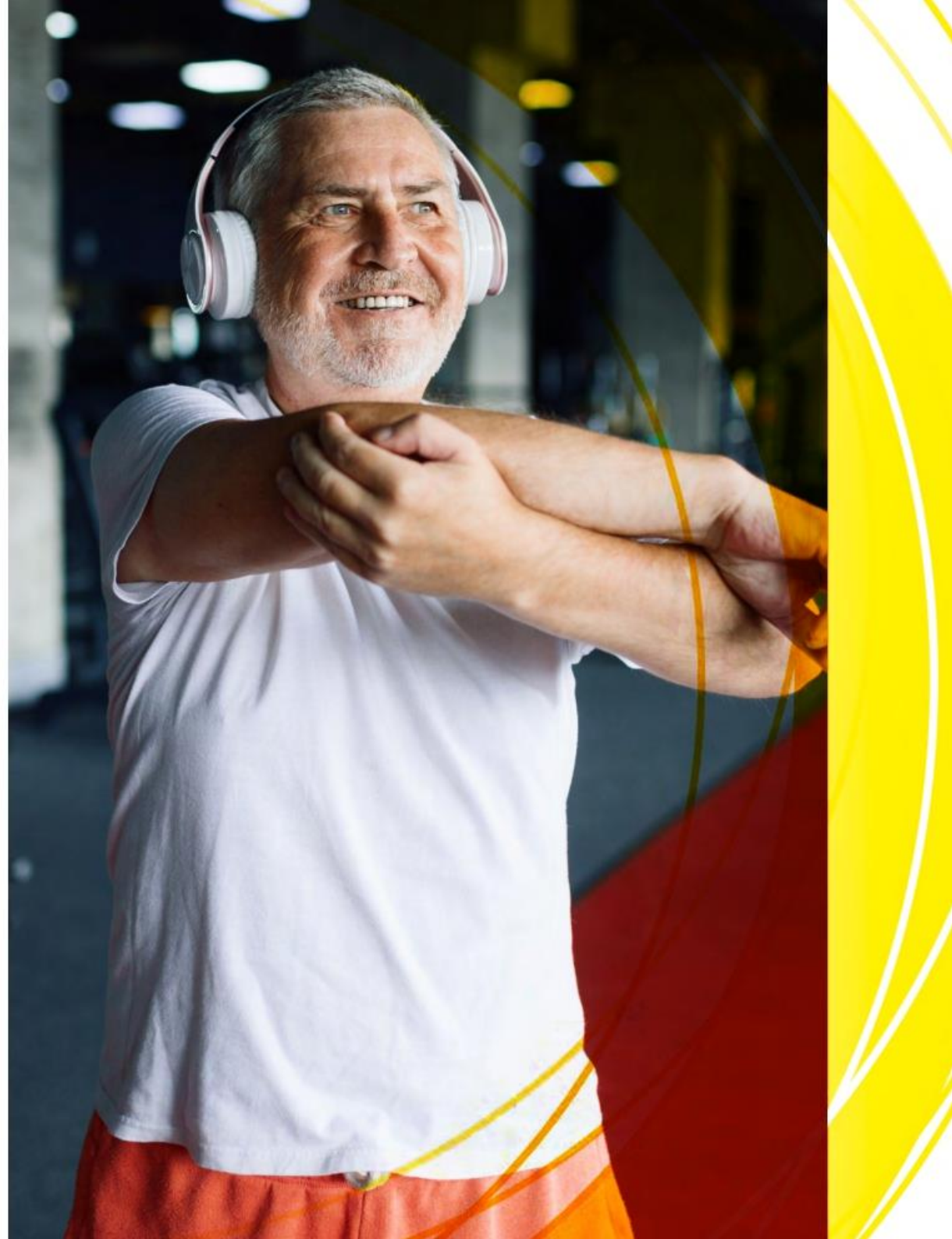
Het faciliteren en bestendigen van toekomstbestendige, vitale sportclubs is niet nieuw. Er zijn verschillende succesvolle interventies die wij in de periode 2023 – 2026 voortzetten.

- **De inzet van onder andere de verenigings-ondersteuner, de sportregisseur en sportcoaches**
Zij helpen verenigingen met organisatorische en beleidsvraagstukken. Daarnaast creëren zij extra aanbod.
- **Het onderhouden en beheren van accommodaties**
Het onderhoud en beheer van de accommodaties is in Alkmaar goed belegd. De accommodaties voldoen aan de gestelde normkwaliteit. De sportaccommodaties worden verhuurd tegen een maatschappelijk tarief.
- **Het beschikbaar stellen van subsidies om accommodaties toekomstbestendig te maken**
Naast de reguliere subsidieregeling 'Verenigingsaccommodaties Buitensport' kunnen sportverenigingen in 2023 gebruik maken van de onlangs vastgestelde subsidieregelingen 'tegemoetkoming meerkosten energie' en 'tegemoetkoming energiebesparende en verduurzamingsmaatregelen'.
- **Het ondersteunen van samenwerkingen en/ of fusies tussen sportverenigingen**
Door samenwerkingen te faciliteren, bundelen sportverenigingen hun krachten.

De gemeente Alkmaar loopt voorop in de samenwerking met maatschappelijke partners. Dit komt mede door de inzet van de maatschappelijk sportregisseur. Deze richt zich op sport- en beweegaanbod voor moeilijk te bereiken doelgroepen. Een samenwerking met verschillende zorginstanties, welzijnsorganisaties en andere maatschappelijke partners is hiervoor vereist. In de periode 2023 -2026 zien we kansen om deze samenwerking verder uit te breiden.

Er is daarnaast winst te behalen in de verbinding met onder andere de ondernemende sport. In samenwerking met de lokale sportsector onderzoeken we onderzocht of de sportregisseurs, die wijkgericht werken, deze verbinding en samenwerking kunnen aanjagen.

Ook in het gebruik van de sportaccommodaties is winst te behalen. In een ideale sport- en beweegwereld is het op deze locaties levendig gedurende 16 uur per dag en 7 dagen in de week. In de periode 2023 – 2026 onderzoeken we, samen met betrokken partners, of en waar een samenwerking tussen wijkcentra, wijkvoorzieningen en sportaccommodaties mogelijk is. Daarbij bekijken en stimuleren we ook andere verhuurmogelijkheden.

1.3 Een uitvoerbaar plan van aanpak sociale veiligheid en integriteit

In januari 2023 heeft een startsessie plaatsgevonden rondom 'het positief sportklimaat'. Tijdens deze startsessie gaf NOC*NSF een presentatie waarin de vijf pijlers voor een positief sportklimaat benoemd werden, namelijk:

1. **Veilige accommodaties en materialen**
2. **Een gezonde sportomgeving**
3. **Verbeteren van bestuur en technisch kader**
4. **Een adequate aanpak voor grensoverschrijdend gedrag**
5. **Duidelijke regels en omgangsvormen**

In de periode 2023 – 2026 bouwen we deze sessie uit tot plan van aanpak. Dat doen we samen met de bonden, NOC*NSF, sportclubs en sporters. We zien dat het belangrijk is om het gesprek over het positief sportklimaat blijvend op gang te brengen.

Rondom het thema 'positief sportklimaat' is landelijk veel materiaal en ondersteuning beschikbaar. Denk bijvoorbeeld aan trainingen, gedragscodes en de 'high5-methode'. We zien dan ook het belang van een goede samenwerking met de sportbonden zelf. Onduidelijk is soms welke expertise en verantwoordelijkheid waar ligt en wie welke rol pakt. Tijdens het vormen van een plan van aanpak besteden we hier aandacht aan.

Door de KNVB is in samenwerking met theatergezelschap 'Live your story' een speciale theater-

voorstelling ontwikkeld. Deze theatervoorstelling opent op humoristische wijze het gesprek binnen verenigingen over diversiteit en sociale uitsluiting. Het bezoeken van deze voorstelling kan een mooie aftrap zijn waarmee we de positieve sportcultuur onder de aandacht brengen.

Niet alleen de sportclubs en de sportbonden, maar ook de gemeente zelf heeft een rol in het stimuleren van een positief sportklimaat. Bij nieuwe initiatieven, projecten en evenementen kan hier aandacht voor gevraagd worden. Bekeken wordt hoe we hier in Alkmaar invulling aan geven.

1.4 Het actief uitbreiden en verbeteren van de kennis en kunde van sport- en beweegprofessionals (Sportloket)

Ook voor het verbeteren en uitbreiden van kennis en kunde is landelijk veel materiaal beschikbaar. Denk aan trainingen en leerroutes. Een goede samenwerking met de sportbonden en sportservices is essentieel. Door duidelijk in kaart te brengen welke verantwoordelijkheid en expertise waar ligt, bundelen we de krachten. Een duidelijk aanspreekpunt in de vorm van bijvoorbeeld een sportloket, kan hierbij ondersteunen.

Onze lokale sportpartners hebben veel kennis en kunde in huis. Zij organiseren en regisseren de 'train de trainer' cursussen waar (vrijwillige) trainers van verenigingen gebruik van kunnen maken. De wens is om dit aanbod uit te breiden met bijvoorbeeld lessen 'pedagogische en didactische vaardigheden'.

Winst is te behalen in een betere samenwerking met de POS. Hier zijn vaak sportprofessionals werkzaam die andere kennis in huis hebben dan de vaak vrijwillige trainers bij verenigingen.

De gymlessen op scholen worden gegeven door vakleerkrachten. De wens is om het sport- en beweegaanbod buiten de lestijd om uit te breiden. Binnen de gemeente Alkmaar zetten we onze combinatiefunctionarissen onderwijs hierop in. Zij organiseren bijvoorbeeld de 'schoolpleintrainer' en maken een goede koppeling met de wijk en betrekken daarbij ook sportclubs.

1.5 Het hebben van een duurzame en gezonde (financiële) verhouding met samenwerkende partijen

In het nieuwe sport- en beweegakkoord ligt de nadruk op meer integraal werken. Daarmee werk je vanuit verschillende vakgebieden samen aan dezelfde doelstelling. Sport- en bewegen is te koppelen aan verschillende thema's uit het GALA (v). Denk aan valpreventie, de aanpak overgewicht en obesitas en de mentale gezondheid.

Voorbeeld:

Een cliënt die bij een fysiotherapeut een Gezonde Leefstijl Interventie (GLI) volgt, vervalt na deze GLI regelmatig in oude patronen. Door een samenwerking te vormen tussen de fysiotherapeut en de sport- en beweegcoaches wordt de cliënt na de GLI begeleidt naar structureel beweegaanbod. De kans dat de cliënt vervalt in oude patronen is daarmee kleiner. Om dit soort kansrijke (integrale) interventies op te zetten en uit te voeren, is het noodzakelijk om de gelden vanuit de Brede Spuk deels in sport te investeren. Hiermee positioneren we sport- en bewegen in de ketenaanpakken en wordt het makkelijker om kennis en kunde met elkaar te delen.

2. Een groter bereik van sport- en bewegen

Een groter bereik betekent dat meer inwoners en partners betrokken zijn bij sport- en bewegen. Dat kan als toeschouwer, als vrijwilliger, als professional en/ of als sporter zelf. Dat bereiken we alleen door goede samenwerkingen tussen verschillende partijen. Denk aan de (ondernemende) sport, topsport, onderwijs, welzijnspartners en de samenleving zelf.

In de periode 2023 – 2026 werken we aan de realisatie van 3 ambities die het bereik van sport- en bewegen vergroten

- 1. Meer inwoners voldoen aan de landelijke beweegnorm**
- 2. Het uitbreiden van het (sport- en beweeg)netwerk**
- 3. Het vergroten van de zichtbaarheid van (top)sport**

2.1 Meer inwoners voldoen aan de landelijke beweegnorm

In de gemeente Alkmaar voldoet nu 58% van inwoners tussen de 18 en 65 jaar aan de landelijke beweegnorm. De beschikbare data (CBS) geven weer dat dit percentage in de doelgroep 65+ zakt naar 42%. Beide is dit 4% hoger dan het landelijke gemiddelde. We zetten in op het behouden en blijvend enthousiasmeren van inwoners die al aan de beweegnorm voldoen. Daarnaast richten we ons extra op doelgroepen die niet vanzelfsprekend met sport- en bewegen in aanraking komt.

Om de doelgroep te bereiken die niet vanzelfsprekend met sport- en bewegen in aanraking komen, zetten we binnen de gemeente Alkmaar de (maatschappelijk) sportregisseurs in. Zij vertalen de sportbehoefte naar aanbod en stemmen dit waar nodig af op de doelgroep.

Veel van het sport- en beweegaanbod binnen de gemeente Alkmaar, is in één overzicht te vinden op de digitale platforms www.alkmaaraactief.nl en www.uniekporten.nl. Dit laatste platform is met name bedoeld voor sporters met een beperking.

De maatschappelijk sportregisseur richt zich op de moeilijk te bereiken doelgroep door deze actief te benaderen en samenwerkingen te realiseren met partners in de zorg-, welzijn- en onderwijssector.

De inzet van de maatschappelijk sportregisseur is nog niet bestendigd. We zien en horen succesvolle projecten, waarin we deelnemers bereiken die daarvoor niet of nauwelijks bewogen. De inzet van de maatschappelijk sportregisseur borgen we dan ook voor in ieder geval de periode 2023 – 2026.

**Jeugd
4 tot 18 jaar**

1 uur per dag
matig intensief bewegen

Matig intensief is als je ademhaling sneller wordt.

**Hoeveel kan ik bewegen
om gezond te blijven?**

3x per week
spier- en botversterkende activiteiten

Zoals volleybal, dansen, buiten spelen en fietsen.

**Volwassenen
en ouderen**

2,5 uur per week
matig intensief bewegen

Verspreid het bewegen over meerdere dagen.

2x per week
spier- en botversterkende activiteiten

Voor ouderen in combinatie met balansoefeningen.

2.2 Het uitbreiden van het sport- en beweegnetwerk

Het zichtbare sport- en beweegnetwerk van de gemeente Alkmaar bestaat nu voornamelijk uit de lokale sportsector. We zien dat dit netwerk verder uitgebreid kan worden met onder andere partners in de zorg, het onderwijs en de ondernemende sport (POS).

In de periode 2023 – 2026 bestaat de wens om een lokale 'beweegalliantie' te realiseren. Deze beweegalliantie bestaat uit invloedrijke professionals (op bestuursniveau) vanuit zowel de zorg, het onderwijs als de sportsector. Doel van deze beweegalliantie is het vergroten van de samenwerking tussen deze domeinen. Op bestuursniveau worden ambities geformuleerd, waar een lokaal sportplatform vervolgens uitvoering aan kan geven. De vorm waarin de beweegalliantie tot elkaar komt, wordt in de periode 2023-2026 uitgewerkt.

Naast het vormen van de lokale beweegalliantie op bestuursniveau doen we onderzoek naar het uitbreiden en neerzetten van een lokaal sportplatform. Via dit lokale sportplatform kan informatie en advies ingewonnen worden door zowel sportclubs als andere partners die sport- en beweegactiviteiten in (willen) zetten. We stimuleren het sportplatform om kennissessies en netwerkbijeenkomsten te realiseren, zodat ook hier de samenwerking tussen de verschillende partners versterkt wordt.

2.3 Het vergroten van de zichtbaarheid van (top)sport

Een groter bereik van sport- en bewegen hangt samen met de beleving van sport. Topsport geeft een gevoel van trots, plezier en verbondenheid én is daarnaast positief voor de economie. Door topsport te etaleren en sportprestaties te vieren, groeit het enthousiasme voor sport- en bewegen. We kennen allemaal de prachtige en soms emotionele beelden van sporters die een topprestatie neerzetten. Dat geeft een gevoel van trots. Het bestuur van de gemeente Alkmaar ondersteunt dit in het coalitieakkoord. Daarin is opgenomen dat we in de periode 2023 – 2026 een groot topsportevenement organiseren.

Alkmaar is daarnaast een gemeente waar geïnvesteerd wordt in talentontwikkeling. De RTC's krijgen in de periode 2023 – 2026 een grotere rol in het stimuleren van sport- en beweegdeelname middels breedtesportactiviteiten. Daarmee willen we een (deels) nieuwe doelgroep bereiken. Dat doen we door de inzet van combinatiefunctionarissen bij de RTC's. Zij organiseren clinics bij scholen en maken de koppeling met andere sportaanbieders, verenigingen en doelgroepen. Inzet van combinatiefunctionarissen bij de RTC's, zorgt voor een koppeling met onder andere het onderwijs.

3. Meer (zichtbare) betekenis van sport- en bewegen

Een meer zichtbare betekenis van sport- en bewegen gaat over de waarde van sport voor de maatschappij. Sport- en bewegen geeft energie, plezier en zingeving in het dagelijkse leven. Daarnaast kan sport- en bewegen nog veel meer ingezet worden als middel. Bijvoorbeeld bij het tegengaan van eenzaamheid en kansongelijkheid, of juist in het bevorderen van de mentale gezondheid. De landelijke Brede SPUK onderstreept de verbinding tussen sport- en bewegen en preventieve gezondheidszorg.

In de periode 2023 – 2026 werken we aan de realisatie van 3 ambities die de (zichtbare) betekenis van sport- en bewegen vergroten.

- 1. Een meer zichtbare (maatschappelijke) rol van (top) sport**
- 2. Het zichtbaar maken van het positieve effect van sport- en bewegen**
- 3. Sport inzetten als middel voor versterking van de sociale basis en de (preventieve) gezondheidszorg (GALA)**

3.1 Een meer zichtbare (maatschappelijke) rol van (top)sport

(Top)sport speelt een steeds grotere rol in maatschappelijke thema's. Dit kunnen we bewuster inzetten. Zo kunnen (top)sportevenementen bijvoorbeeld bewuster aanhaken op landelijke vraagstukken en doelstellingen. Denk bijvoorbeeld aan het positief sportklimaat, diversiteit & inclusie en de voordelen van sport- en bewegen op de gezondheid.

De grootste voetbalclub van Alkmaar (AZ) heeft in het seizoen 2022 – 2023 de Alkmaar Zaanstreek Foundation opgericht, waarmee zij maatschappelijke projecten steunt. Daarnaast beschikt AZ sinds 1 april over een 'CSR (corporate social responsibility) manager'. In de periode 2023 – 2026 onderzoeken we graag op welke manier AZ nog meer bij kan dragen aan de maatschappelijke thema's.

Ook bij het organiseren van sportevenementen (zowel top- als breedtesport) kan aandacht besteed worden aan maatschappelijke thema's als het positief sportklimaat en de voordelen van sport- en bewegen op de gezondheid.

3.2 Het zichtbaar maken van het effect van sport- en bewegen

Het is bewezen dat sport- en bewegen een positief effect heeft op onze gezondheid. De SROI meting van het Mulier instituut en datagegevens vanuit de GGD onderstrepen dit. Hoewel er een hoop bewezen interventies bestaan, zijn er ook veel succesvolle interventies die (nog) niet bewezen zijn.

In de periode 2023 – 2026 stimuleren we het verzamelen van meer resultaten en data. Per 1 april 2023 zet Sport-Zorg een monitoring-app in voor projecten. Het evalueren, delen van succesverhalen, ervaringsverhalen én de uitkomsten hiervan, leidt er mogelijk toe dat meer partijen in de sportsector een soortgelijke monitoring starten. Naast het monitoren kan het effect van sport- en bewegen ook duidelijk worden middels 'story telling'. Er zijn veel voorbeelden van inwoners die door middel van sport- en bewegen een ander doel bereikten. Bijvoorbeeld in gezondheid, zingeving of sociale contacten. Door het vertellen van deze verhalen gaat het effect van sport- en bewegen meer leven.

Mogelijk kan een samenwerking met Hogescholen en Universiteiten bijdragen aan de ambitie om het effect van sport- en bewegen meer zichtbaar te maken. Zo kunnen afstudeerders misschien een rol spelen in het meten van de effectiviteit van interventies. Daarnaast is er binnen deze onderwijsinstanties vaak veel kennis en expertise beschikbaar. In de periode 2023 – 2026 kijken we of een samenwerking met deze onderwijsinstanties mogelijk is en in welke vorm.

Door het structureel delen van succesverhalen en het onderstrepen van deze successen vanuit goede monitoring, is het mogelijk dat sport- en bewegen zicht steviger positioneert.

3.3 Sport inzetten als middel voor versterking van de sociale basis en de (preventieve) gezondheidszorg (GALA)

Om sport- en bewegen succesvol in te zetten om de sociale basis en (preventieve) gezondheidszorg te versterken, is het noodzakelijk dat er beter integraal gewerkt wordt. Verschillende vakgebieden werken samen aan dezelfde doelstellingen. Dat is geen makkelijke opgave. Het vraagt een andere manier van werken, omdat er soms andere belangen gelden. Sport- en bewegen wordt nog niet altijd automatisch gezien als effectief middel. Om die reden is het belangrijk om hierover steeds in gesprek te blijven.

We merken een enorme drive bij de sport- en beweegsector om aan te haken op de maatschappelijke thema's. Het zorgt voor kansrijke initiatieven en planvorming. Het is belangrijk om in deze planvorming blijvend te wijzen op het belang van het integraal werken. Ook binnen de sport- en beweegsector is dit een andere manier van werken die aandacht vereist.

In Alkmaar werken we steeds meer vanuit het gedachtegoed van 'positieve gezondheid' en 'eigen regie van onze inwoners'. Als het gaat over gezondheid is niet de afwezigheid van ziekten en beperkingen het uitgangspunt, maar het vermogen om jezelf aan te passen en om te gaan met tegenslagen. Wat daarin voor de inwoner werkt, is per persoon verschillend. Door middel van 'eigen regie' heeft de inwoner zelf een grotere invloed op de aangeboden zorg. De ene persoon lost pijn bij een blessure op door het nemen van pijnstilling. Een andere

persoon lost de blessure liever op door de intensiteit van bewegen iets te verlagen. Sport- en bewegen heeft dan ook een belangrijke rol binnen deze werkwijze.

Sport-Zorg is een grote sportpartner van Alkmaar, waar de koppeling tussen sport, bewegen en gezondheid al stevig gelegd wordt. Op 6 juli verzorgen zij een voorstelling 'eigen regie'. Daarbij leggen zij de link tussen sport, bewegen en positieve gezondheid. Na de voorstelling is ruimte om te netwerken. Het is belangrijk om de sport- en beweegsector tijdens dit soort netwerkbijeenkomsten te vertegenwoordigen.

Met het aanstellen van de coördinator sport- en preventie en de inzet van de maatschappelijk sportregisseur zijn er ook professionals beschikbaar die hierin verder kunnen ondersteunen.

Grove planning en actielijst

2023	Q1 & Q2 Jan t/m juni	- Het opstellen en inleveren van een plan van aanpak Sportakkoord II - Start inzet monitoring Sport-Zorg	Doorlopend tijdens herijkingsproces (2023 – 2026) - Uitbreiden van samenwerkingspartners - Promotie www.alkmaaraactief.nl - Monitoring - Adviseren van sportclubs - Ondersteunen vrijwilligersbeleid - Etaleren van (top)sport- evenementen en prestaties - Story Telling - Organiseren kennissessies en bijeenkomsten - Participatie van stakeholders en inwoners bij planvorming - Doelstellingen en ambities aanscherpen - Aanvullen van uitvoeringsagend
	Q3 & Q4 Juli t/m dec	- Onderzoek naar sport- en beweegbehoefte - Uitvoeren vitaliteitsscan verenigingen - Plan van aanpak opstellen en inleveren voor integrale samenwerking Brede SPUK - Aanstellen coördinator sport & preventie - Bestendigen van de maatschappelijk sportregisseur	
2024	Q1 & Q2 Jan t/m juni	- In kaart brengen van expertise en verantwoordelijk-heden rondom positieve sportklimaat - Uitkomsten sport- en beweegbehoefte delen - Kernteam uitbreiden - RTC's krijgen een grotere opdracht om talentontwikkeling te koppelen aan breedtesport - Afspraken maatschappelijk sportregisseur AZ - Actief benaderen POS	
	Q3 & Q4 Juli t/m dec	- Bezoek theatervoorstelling positieve sportklimaat - Planvorming - uitkomsten behoefteonderzoek - Inzet combinatiefunctionarissen evalueren - Mogelijke inzet 'sportparkmanager'	

2025	Q1 & Q2 Jan t/m juni	• Inspelen op sport- en beweegbehoefte • Opstellen van plan van aanpak positieve sportklimaat • Aanscherpen van rol combinatiefunctionarissen • Mogelijke samenwerking met Hogescholen en Universiteiten opstarten	
	Q3 & Q4 Juli t/m dec	• Opstellen van plan van aanpak positieve sportklimaat (vervolg) • Opzetten van beweegalliantie	
2026	Q1 & Q2 Jan t/m juni	• Implementatie en uitvoering van plan van aanpak rondom positieve sportklimaat	
	Q3 & Q4 Juli t/m dec	• Implementatie en uitvoering van plan van aanpak rondom positieve sportklimaat (vervolg)	

